

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Hotărâre tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A CINCEA

CAUZA VATAGA v. REPUBLICA MOLDOVA

(Cererea nr. 15666/18)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

9 octombrie 2025

Prezenta hotărâre este definitivă. Ea poate suferi modificări de formă.

© Această traducere îi aparține Direcției agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova. Originalul se găsește în baza de date HUDOC. Orice preluare a textului se va face cu următoarea mențiune: „Traducerea acestei hotărâri a fost efectuată de către Direcția agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova”.

În cauza Vataga v. Republica Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a cincea), reunită într-un Comitet compus din:

Andreas Zünd, *Președinte*,

Diana Sârcu,

Mykola Gnatovskyy, *judecători*,

și Viktoriya Maradudina, *Grefier adjunct interimar al Secției*,

Deliberând în camera de consiliu la 18 septembrie 2025,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere *versus* Republica Moldova, depusă la Curte la 21 martie 2018 în conformitate cu Articolul 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”).

2. Reclamanta a fost reprezentată de către dl G. Odobescu, avocat în Edineț.

3. Cererea a fost comunicată Guvernului Republicii Moldova („Guvernul”).

ÎN FAPT

4. Circumstanțele cauzei pot fi rezumate după cum urmează.

5. În luna iulie 2007, fiul reclamantei (V.A.) a fost învinuit de trafic de ființe umane, iar în anul 2009, cauza sa a fost transmisă în instanță. În anul 2010, V.A. a fost achitat, soluție care a fost ulterior menținută de către Curtea de Apel Bălți. Sentința de achitare a fost anulată de Curtea Supremă de Justiție și cauza a fost trimisă la rejudecare.

6. În luna octombrie 2013, V.A. a decedat.

7. La 14 noiembrie 2013, Curtea de Apel Bălți a recunoscut reclamanta în calitate de succesor al lui V.A. în procesul penal. La 23 aprilie 2018, procesul penal împotriva lui V.A. a fost clasat din cauza decesului său. Acea decizie a devenit definitivă la 29 ianuarie 2019, atunci când Curtea Supremă de Justiție a menținut decizia în cadrul recursului.

8. Între timp, la 21 decembrie 2016, reclamanta a depus o acțiune în instanța de judecată împotriva Ministerului Justiției, în temeiul Legii nr. 87, solicitând despăgubiri pentru durata excesivă a procesului penal.

9. La 20 martie 2017, Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) a respins pretențiile reclamantei în baza Legii nr. 87, concluzionând că reclamanta nu avea statutul de victimă și nu se putea plânge de durata procesului, deoarece ea nu era nici victimă, nici inculpat în procesul penal. Hotărârea a fost menținută de către Curtea de Apel Chișinău la 21 iunie 2017 și de către Curtea Supremă de Justiție la 18 octombrie 2017.

ÎN DREPT

I. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 6 § 1 DIN CONVENȚIE

10. Reclamanta s-a plâns în special de faptul că durata procesului în cauză a fost incompatibilă cu cerința unui „termen rezonabil”. Ea s-a bazat pe Articolul 6 § 1 din Convenție.

11. Guvernul a susținut că cererea trebuie declarată inadmisibilă *ratione personae*, din considerentul că o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție l-ar putea afecta doar pe V.A., și nu pe reclamantă, care nu avea un interes suficient în procesul penal împotriva fiului ei.

12. Curtea a acordat anterior statutul de victimă rudelor apropiate, permițându-le să depună o cerere în cazul în care au demonstrat un interes moral de a obține exonerarea victimei defuncte de orice constatare a vinovăției (a se vedea *Nölkenbockhoff v. Germania*, 25 august 1987, § 33, Seria A nr. 123 și *Grădinar v. Moldova*, nr. 7170/02, §§ 95 și 97-98, 8 aprilie 2008) sau de a proteja reputația proprie și a familiei lor (a se vedea *Brudnicka și alții v. Polonia*, nr. 54723/00, §§ 27-31, CEDO 2005-II; *Armonienė v. Lituania*, nr. 36919/02, § 29, 25 noiembrie 2008; și *Polanco Torres și Movilla Polanco v. Spania*, nr. 34147/06, §§ 31-33, 21 septembrie 2010), sau în cazul în care au manifestat un interes material în baza efectului direct asupra drepturilor lor pecuniare (a se vedea *Ressegatti v. Elveția*, nr. 17671/02, §§ 23-25, 13 iulie 2006; *Grădinar*, § 97, pre-citată). Participarea reclamantului în cadrul procedurilor interne s-a dovedit a fi doar unul din mai multe criterii relevante (a se vedea *Centrul de Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu v. România* [MC], nr. 47848/08, § 100, CEDO 2014).

13. Revenind la circumstanțele prezentei cauze, Curtea constată că instanțele naționale au continuat să examineze acuzațiile penale împotriva lui V.A. timp de aproape cinci ani de la moartea sa, doar din motiv că mama lui, reclamanta din prezenta cauză, a dorit să continue să participe la procesul penal pentru a dovedi că fiul său defunct nu comisese nicio infracțiune, mai ales că fusese achitat anterior de două instanțe (a se vedea paragrafele 5-7 de mai sus). Instanțele naționale nu s-au opus statutului de victimă al reclamantei și i-au permis să intervină în procesul penal, acordându-i anumite drepturi procedurale similare cu statutul procedural al unui reclamant civil. În consecință, Curtea concluzionează că reclamanta ar putea invoca Articolul 6 din Convenție și poate pretinde că este o „victimă”, în sensul Articolului 34 din Convenție, în raport cu durata excesivă a acestor proceduri.

14. Curtea observă că procesul penal împotriva lui V.A. a început în luna iulie 2007 și a continuat până la decizia finală din 29 ianuarie 2019. Reclamanta s-a alăturat procesului în calitate de succesor al lui V.A. la 14 noiembrie 2013, fiind acceptată ca atare de către instanțele naționale (a se vedea paragraful 7 de mai sus). La 21 decembrie 2016, ea a solicitat despăgubiri, în temeiul Legii nr. 87, pentru durata excesivă a procedurilor. Cu toate acestea, instanțele naționale i-au respins pretențiile, din motivul lipsei statutului de victimă (a se vedea paragraful 9 de mai sus). În aceste

condiții, Curtea constată că reclamanta nu mai era obligată să epuizeze calea de atac internă pentru perioada ulterioară, după ce un astfel de remediu s-a dovedit a fi inefficient în cazul său. În consecință, Curtea va purcede la examinarea duratei presupus excesive a procesului pentru perioada în care reclamanta poate pretinde a fi victimă în temeiul Articolului 6 § 1 din Convenție în nume propriu, până la 29 ianuarie 2019 (a se vedea tabelul anexat de mai jos).

15. În concluzie, Curtea constată că această plângere nu este în mod vădit nefondată, în sensul Articolului 35 § 3 (a) din Convenție. În continuare, ea constată că plângerea nu este inadmisibilă din niciun alt motiv. Prin urmare, cererea trebuie declarată admisibilă.

16. Curtea reiterează că natura rezonabilă a duratei procedurilor trebuie evaluată în funcție de circumstanțele cauzei și cu referire la următoarele criterii: complexitatea cauzei; comportamentul reclamantului și al autorităților relevante; și miza reclamantului în litigiu (a se vedea, printre multe altele, *Pélissier și Sassi v. Franța* [MC], nr. 25444/94, § 67, CEDO 1999-II și *Frydlender v. Franța* [MC], nr. 30979/96, § 43, CEDO 2000-VII).

17. În cauza-precedent *Cravcenco v. Moldova* (nr. 13012/02, 15 ianuarie 2008) Curtea a constatat deja o încălcare referitoare la aspecte similare celor din prezenta cauză.

18. După examinarea tuturor materialelor care i-au fost prezentate, Curtea nu a constatat niciun fapt sau argument care să poată justifica durata totală a procedurii. Având în vedere jurisprudența sa la acest subiect, Curtea consideră că, în acest caz, durata procesului a fost excesivă și nu a îndeplinit cerința unui „termen rezonabil”.

19. Prin urmare, Curtea constată că a existat o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție.

II. PLÂNGERILE RĂMASE

20. Reclamanta a depus plângeri suplimentare în baza Articolelor 8 și 13 din Convenție, argumentând că durata excesivă a procesului penal i-a afectat negativ viața sa privată și că nu a avut o cale de atac eficientă în dreptul intern. Având în vedere constatările de mai sus, Curtea consideră că a examinat principala problemă juridică ridicată în prezenta cauză și că, în consecință, nu este necesar să examineze separat aceste plângeri rămase.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

21. Având în vedere documentele pe care le are în posesie și jurisprudența sa (a se vedea, în special, *Panzari v. Moldova*, nr. 27516/04, §§ 48-54, 29 septembrie 2009), Curtea consideră rezonabil să acorde sumele indicate în tabelul anexat.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* admisibile plângerile referitoare la durata excesivă a procesului și decide că nu este necesar să examineze separat plângerile rămase invocate de către reclamantă;
2. *Hotărăște* că această cerere relevă o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție;
3. *Hotărăște*
 - a) că Statul reclamat trebuie să plătească reclamantei, în termen de trei luni, sumele indicate în tabelul anexat, care vor fi convertite în moneda Statului reclamat la rata de schimb aplicabilă la data transferului;
 - b) că, la expirarea celor trei luni menționate mai sus și până la executarea hotărârii, urmează a fi achitată o dobândă adițională sumelor de mai sus, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de către Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale.

Redactată în limba engleză și notificată în scris la 9 octombrie 2025, în conformitate cu Articolul 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Viktoriya Maradudina
Grefier adjunct interimar

Andreas Zünd
Președinte

ANEXĂ

Cererea care ridică plângeri în temeiul Articolului 6 § 1 din Convenție
(durata excesivă a procedurilor penale/civile)

Nr. cererii Data depunerii	Numele reclamantei Anul nașterii	Numele și adresa reprezentantului	Începutul procedurilor	Sfârșitul procedurilor	Durata totală Nivelurile de jurisdicție	Suma acordată cu titlu de prejudiciu moral per reclamant (în euro) ^[1]	Suma acordată cu titlu de costuri și cheltuieli per cerere (în euro) ^[2]
15666/18 21/03/2018	Svetlana Vataga 1950	Ghenadie Odobescu Edineț	Procesul penal împotriva fiului reclamantei inițiat în iulie 2007 La 14/11/2013 Curtea de Apel Bălți a recunoscut reclamanta în calitate de succesor în procesul penal, având propriile sale drepturi procedurale, după decesul fiului ei în octombrie 2013	29/01/2019 Curtea Supremă de Justiție	Mai mult de 11 ani și 6 luni în fața a 3 nivele de jurisdicție, dintre care 5 ani, 2 luni și 15 zile în fața a 2 nivele de jurisdicție, din momentul în care reclamanta s-a alăturat procedurilor	1.600	250

[1] Plus orice taxă care poate fi percepută.

[2] Plus orice taxă care poate fi percepută reclamantei.